

Aanvullende maatregelen bij heropening basisonderwijs en speciaal (basis)onderwijs

Onderdeel van Servicedocument funderend onderwijs coronavirus covid-19

VERSIE 5 februari 2021

Het basisonderwijs en speciaal (basis)onderwijs gaan weer open voor alle leerlingen vanaf maandag 8 februari. Deze heropening gaat vergezeld door aanvullende maatregelen. In dit document is een uitwerking van de aanvullende maatregelen opgenomen voor de genoemde sectoren; deze uitwerking geldt in aanvulling op de tekst van het servicedocument funderend onderwijs d.d. 23 januari 2021. Bij eventuele tegenstrijdigheden tussen deze aanvulling en het oorspronkelijke servicedocument, geldt wat in het voorliggende document staat.

In het 98^e advies van het OMT adviseert het OMT het basisonderwijs en het speciaal (basis)onderwijs te heropenen. Het navolgen van de maatregelen die in het aanvullende *generiek kader* van het RIVM zijn opgenomen geldt volgens het OMT als voorwaarde voor het veilig openstellen van de scholen. Het kabinet neemt dit advies over. De basisscholen en scholen voor speciaal (basis)onderwijs gaan weer open op 8 februari. Dat betekent dat er op deze scholen weer fysiek les gegeven wordt aan alle leerlingen.

In dit kader wordt toegelicht wat de achtergrond is van de heropening. Daarnaast wordt ingegaan op de aanvullende maatregelen en adviezen die in het generiek kader van het RIVM staan over het verantwoord openen van het onderwijs. Dit generiek kader is bekrachtigd in het 98^e OMT-advies (deel 1). De maatregelen in dit document zijn mede gebaseerd op het generiek kader.

Doelstellingen en uitgangspunten

Het uitgangspunt is om het onderwijs op een verantwoorde manier te openen en tegelijkertijd alle mogelijke maatregelen te implementeren om de risico's van verspreiding van het virus in het algemeen zo veel mogelijk tegen te gaan. Aan de maatregelen in dit kader liggen de volgende doelstellingen ten grondslag:

- De risico's voor alle betrokkenen zo klein en beheersbaar mogelijk maken.
- De continuïteit van onderwijs zoveel mogelijk waarborgen.
- Het beperken van contacten en reisbewegingen, zowel in als rondom de school, van zowel onderwijspersoneel, leerlingen en ouders.
- Een focus op de praktische invulling, met regelruimte voor scholen en besturen: hoe bereiken we het bovenstaande, maar houden we het ook uitvoerbaar?

Er is veel begrip dat er bij onderwijspersoneel vragen leven over risico's op school. Hoewel de onderstaande maatregelen deels verplicht zijn, is de precieze invulling vaak aan besturen en scholen, passend bij hun schoolspecifieke situatie. Dit kader kan daarom gezien worden als generieke handreiking en ondersteuning bij maatregelen die worden geadviseerd, maar in sommige gevallen lastiger door te voeren zullen zijn.

De (aanvullende) maatregelen zijn ingedeeld in drie categorieën:

- A. **Wettelijk verplicht** – dit betreffen maatregelen die al wettelijk verplicht zijn. Scholen moeten deze maatregelen onder alle omstandigheden opvolgen.
- B. **Noodzakelijke maatregel** – dit betreffen maatregelen die zijn gebaseerd op de nadere bepalingen in het generiek kader dat het RIVM op heeft gesteld. Scholen moeten deze maatregelen onder alle omstandigheden opvolgen.

- C. **Dringend advies** – dit betreffen maatregelen die niet verplicht zijn en niet in alle situaties haalbaar zullen zijn. We verwachten dat scholen deze maatregelen zo goed mogelijk invoeren, rekening houdend met hun eigen context.

De indeling van de maatregelen in categorie A, B en C is tot stand gekomen in overleg tussen OCW, RIVM en de sociale partners in de onderwijssector. Wij zijn hen erkentelijk voor de nuttige suggesties en aanvullingen die hebben bijgedragen aan het zo goed en duidelijk mogelijk opstellen van dit document. Goede voorbeelden uit de praktijk kunnen worden gedeeld en gevonden via de website lesopafstand.nl.

In het algemeen gelden de volgende regels met betrekking tot heropening:

- De school geeft fysiek onderwijs aan alle leerlingen.
- Leerlingen zijn verplicht om naar school te komen. De reguliere leerplicht is van kracht, indien hier aanleiding toe is gaan leerplichtambtenaren in gesprek met ouders. Er wordt niet handhavend opgetreden.
- De school is open, tenzij...
  - Het advies van de GGD over besmettingen op school en beperking van het verspreidingsrisico hier aanleiding toe geeft, of
  - De school organisatorisch geen andere mogelijkheid heeft dan te sluiten, omdat teveel personeelsleden ziek zijn of in quarantaine moeten, en geen vervanging beschikbaar is.
- Wanneer onderwijs niet fysiek mogelijk is, schakelen scholen zo snel als mogelijk over naar onderwijs op afstand. Een school meldt een schoolsluiting bij de Onderwijsinspectie via het [meldpunt](#).
- Als cohortering organisatorisch niet mogelijk is, is dit geen reden om de school te sluiten.

Maatregelen per onderwerp

1. Algemene coronamaatregelen
2. Reisbewegingen
3. Klassen isoleren (of, indien mogelijk, kleinere groepen)
4. Testen/sneltesten
5. Wat als de klas in quarantaine moet?

1. Algemene coronamaatregelen

A. Wettelijk verplicht

- **Blijf thuis bij klachten passend bij het coronavirus.** Al het onderwijspersoneel, alle leerlingen en andere aanwezigen in of bij de school moeten volledig klachtenvrij zijn en anders thuisblijven. Zij blijven ook thuis als een huisgenoot naast milde coronaklachten ook koorts (vanaf 38 graden Celsius) of last van benauwdheid heeft.
- **Voor leerlingen op de basisschool** geldt dat zij bij een neusverkoudheid ook thuis moeten blijven. De eerder vastgestelde handreiking neusverkouden kinderen (de 'snottebellenrichtlijn') geldt dus niet meer, de [bijgestelde versie](#) staat op de website van het RIVM.
- **Personeel houdt onderling 1,5 meter afstand.**
- Personeel en leerlingen hoeven geen 1,5 meter afstand van elkaar te houden. Ook leerlingen hoeven onderling geen 1,5 meter afstand te houden (maar: zie 'cohortering').
- **Hygiënemaatregelen en ventilatie.** De maatregelen rondom hygiëne en ventilatie blijven gelijk. Zie voor meer informatie het servicedocument en de [handreiking](#).
- Medewerkers doen dagelijks voor aanvang van de werkzaamheden een [gezondheidscheck](#).

B. Noodzakelijke maatregel

- **Personeel blijft gescheiden, ook tijdens pauzes en andere momenten** om contactmomenten tussen personeel zo veel mogelijk te beperken.
- **Op school vindt alleen onderwijs en (onderwijsondersteunende) zorg plaats.** Andere activiteiten zoals teamoverleggen e.d. vinden online en op afstand plaats.

C. Dringend advies

- **Personeel dat lesgeeft aan groep 7 of 8 kan een mondneusmasker of face-shield dragen.** Dit kan ook in andere groepen, bijvoorbeeld bij de verzorging van de jongere leerlingen. Het dragen van een mondneusmasker wordt door het OMT niet geadviseerd.
- **Mondneusmaskers kunnen worden overwogen voor leerlingen van groep 7 en 8,** wanneer zij zich binnen de school voortbewegen en geen afstand kunnen houden van andere klassen. Het mondneusmasker kan af, wanneer leerlingen een vaste zit- of staanplaats hebben binnen de school.

2. Reisbewegingen

A. Wettelijk verplicht

- Geen wettelijke verplichtingen

B. Noodzakelijke maatregel

- Om contactmomenten te beperken, gelden **gespreide begin-, pauze- en eindtijden.** Scholen maken zelf de afweging op welke manier dit georganiseerd wordt om contactmomenten tussen leerlingen, ouders en onderwijspersoneel te beperken.
- Kinderen worden door één ouder/verzorger gebracht en gehaald.
- Organiseer bij brengen/halen afstand tussen ouders.

C. Dringend advies

- Scholen wordt dringend geadviseerd om ook bij de **doorstroom in en rond het gebouw** alles te doen om contactmomenten te beperken, bijvoorbeeld door maatregelen als éénrichtingsverkeer te implementeren.
- Kinderen van hogere groepen komen zoveel mogelijk zelf naar school en gaan zoveel mogelijk zelf naar huis.
- Om contactmomenten tussen ouders en leerlingen te beperken, wordt dringend geadviseerd om, wanneer nodig, het **schoolplein in te delen** in verschillende ophaal- en brengzones.
- Ouders/verzorgers wordt gevraagd om bij brengen/halen ook buiten mondneusmaskers te dragen.

3. Klassen gescheiden houden (of, indien mogelijk, kleinere groepen)

Wat is cohortering?

Om de verspreiding van het coronavirus tegen te gaan door afstand te houden, pleit het RIVM in het generiek kader voor cohortering. Cohortering betekent dat leerlingen worden ingedeeld in subgroepen en het beperken van contact tussen deze subgroepen. Hier valt bijvoorbeeld onder: vaste klassenindelingen, subgroepjes in de klas of koppels in de klas. Deze groepjes houden afstand en zijn daarmee gescheiden van elkaar. Cohortering is een dringend advies en draagt bij aan het tegengaan van de verspreiding van het coronavirus. NB: alle leerlingen die naar school mogen komen, krijgen hiermee 5 dagen onderwijs per week.

Voordeel van cohortering

Wanneer een groep leerlingen binnen kan worden opgedeeld in subgroepjes waartussen 1,5 meter afstand gehouden kan worden, hoeft bij een mogelijke besmetting op een school mogelijk niet de hele klas in quarantaine, maar alleen de relevante subgroep. Dit is uiteindelijk aan de GGD om te bepalen in een concreet geval. Bij cohortering is een accurate registratie van subgroepen van groot belang. Scholen maken zelf de afweging op welke manier dit georganiseerd wordt.

Mogelijkheden van cohortering

Het is vanzelfsprekend dat niet elke school en elke groep aan cohortering kan doen, bijvoorbeeld vanwege de leeftijd van leerlingen of te weinig ruimte. Bij minder ruimte is cohortering met minder afstand tussen de groepjes nog steeds nuttig om verspreiding tegen te gaan, gebruik de ruimte zo

efficiënt mogelijk. Het is niet noodzakelijk het aantal leerlingen per klas vanwege ruimtegebrek te beperken. In de onderbouw wordt cohortering niet als mogelijk gezien.

A. Wettelijk verplicht

- Geen aanvullende wettelijke verplichtingen

B. Noodzakelijke maatregel

- Het is van groot belang om een accurate registratie bij te houden van klassenindelingen (en, indien van toepassing, subgroepen) en presentie.

C. Dringend advies

- Om contacten tussen verschillende groepen leerlingen te beperken, geldt:
  - zorg dat leerlingen niet onderling rouleren tussen verschillende groepen;
  - organiseer buitenspelen alleen met de eigen klas (zonder andere klassen). Dit mag wél met de hele klas, zonder dat de hele klas als [overig nauw contact](#) (categorie 2) wordt beschouwd, buiten is er nog minder risico op overdracht;
  - Overweeg groepjes van 5 in de klas in middenbouw;
  - Overweeg kleinere groepjes/koppels in bovenbouw (groepen 7 en 8).

4. Testen/sneltesten

Voor onderwijspersoneel geldt op dit moment dat zij voorrang krijgen bij het testen. Hierbij kijken we ook naar de mogelijkheid om onderwijspersoneel vaker van sneltesten gebruik te kunnen laten maken, zodat zij bij een negatieve testuitslag weer snel voor het onderwijs inzetbaar zijn.

Kinderen die door de GGD worden gezien als 'nauw contact' of 'overig contact' vanuit bron- en contactonderzoek, worden geadviseerd om getest te worden. In alle gevallen geldt dat ouders niet kan worden verplicht om de uitslag van een test met de school te delen.

A. Wettelijk verplicht

- Als er een besmetting plaatsvindt, volgen school, leerlingen en ouders de instructies van de GGD.
- Alle categorie 1- en 2-contacten gaan in quarantaine. Dit geldt ook voor alle kinderen die hieronder vallen, ongeacht de leeftijd. Dat betekent dat als een kind positief wordt getest, de hele klas in thuisquarantaine gaat. Wanneer een school heeft georganiseerd dat kinderen alleen contact hebben met een deel van de klas door vaste groepen te vormen, kan in overleg met de GGD bekeken worden of een deel van de leerlingen beschouwd kan worden als overige contacten (categorie 3); hiervoor geldt testen op dag 5 na het laatste contact, en geen quarantaine.
- Leerlingen en onderwijspersoneel kunnen zich (net als iedereen) op dag 5 na het laatste contact met een besmet persoon laten testen in GGD-teststraat of, in het geval van een categorie 2-contact, nog 5 dagen langer in quarantaine. Hierbij zijn de GGD-instructies leidend.

C. Dringend advies

- Zie aanbevelingen rondom cohortering, waardoor mogelijk niet de hele klas in quarantaine hoeft bij besmetting.
- Over het testen van onderwijspersoneel is goede afstemming van de school met bestuur, (g)mr, gemeente en GDD nodig.

5. Wat als de klas in quarantaine moet?

A. Wettelijk verplicht

- Een school dient zich bij communicatie over besmettingen op school te houden aan de wet- en regelgeving op het gebied van bescherming van persoonsgegevens/privacy.

B. Noodzakelijke maatregel

- Het is van belang dat de school zich voorbereidt op evt. afwezigheid van leraren en leerlingen i.v.m. quarantaines en/of besmetting op school. Hierbij staan zowel het tegengaan van verspreiding van het virus als continuering van onderwijs centraal. Denk hierbij aan:
  - communicatie naar ouders en leerlingen;
  - onderwijsaanbod en afstandsonderwijs;
  - afstemming met bestuur, eventueel nabije scholen (bijv zelfde gebouw), gemeente.
- Hiernaast zal een leraar of team tijd nodig hebben om de omschakeling te maken van fysiek naar afstandsonderwijs.

C. Dringend advies

- Houdt rekening met een opstartstrategie om na een quarantaineperiode het fysiek onderwijs weer te starten
  - Onderwijspersoneel zal (op termijn) gebruik maken van (snel)test;
  - Leerlingen komen mogelijk weer terug naar school na negatieve testuitslagen vanaf dag 5, maar leerlingen kunnen ook langer in quarantaine blijven.
- Maak afspraken met ouders over expliciete toestemming, betrokkenheid en aanwezigheid van de ouders bij het testen van hun kind. Testen vindt overigens niet op school plaats, en kinderen worden nooit getest zonder expliciete toestemming van de ouders.

Tot slot

We begrijpen dat er bij scholen en besturen veel vragen zullen zijn over de aanvullende maatregelen. Op lesopafstand.nl wordt een document gepubliceerd met veel gestelde vragen en antwoorden. Dit is een levend document, dat geactualiseerd wordt naar aanleiding van nieuwe vragen en ontwikkelingen. Daarnaast is OCW uiteraard beschikbaar om acute vragen zo snel mogelijk te beantwoorden via de gebruikelijke kanalen.